

การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย
HAPPY SCHOOL OF CHUMCHONBANNONGFAI SCHOOL

อุทัยวรรณ ศรีรัตน์¹

UTAIWAN SRIRAT

มัทนา วังถนอมศักดิ์²

MATTANA WANGTHANOMSAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย 2) แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้อำนวยการและครูโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ตามแนวคิดของกวาง โจ คิม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคคล ด้านกระบวนการ และด้านสถานที่

2. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ด้านบุคคล โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้กำหนดแผนพัฒนาตนเองตามแผนปฏิบัติงาน โรงเรียนมีแผนพัฒนางานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโรงเรียนเปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการ ครู และผู้ปกครอง 2) ด้านกระบวนการ ครูควรมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และครูมีการประเมินผลตามสภาพจริง 3) ด้านสถานที่โรงเรียนมีโครงการที่เสริมสร้างสุขภาวะและสุขภาพิบาลให้กับนักเรียน โรงเรียนมีการพัฒนาระบบความปลอดภัยในโรงเรียน และโรงเรียนมีการตรวจสอบสภาพความมั่นคงแข็งแรงของอาคารสถานที่เสมอ

คำสำคัญ: โรงเรียนแห่งความสุข

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to know 1) happy school of Chomchonbannongfai School and 2) the guidelines for happiness development of Chumchonbannongfai School. The population comprised school director and teachers in Chumchonbannongfai School, with the total of 32. The research instruments were questionnaires and structured interview concerning happy school based on the concept of Gwang – Jo Kim. The statistics used to analyze data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The findings revealed that:

1. Happy school of Chumchonbannongfai School, collectively and individually, was found at high level, ranking from the highest to the lowest mean as follow : People, Process and Place.

2. The guidelines for happiness development of Chumchonbannongfai School were 1) the school should allow teachers to set their own individual development plan, the school should develop student care and support system, the school should increase the communication channels within the school; 2) teachers should manage various learning activities for students, teachers should allow students to do more self – study and teachers should use more authentic assessment; 3) the school should actively engage in students’ s wellbeing activities and program, the school should regularly develop safety system and monitor the school grounds and buildings to ensure a safe school environment.

Keywords: Happy School

บทนำ

โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งในระบบสังคมที่มีลักษณะเปิด ซึ่งปัจจุบันได้มีแนวทางในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางแวดวงการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุข หรือโรงเรียนแห่งความสุข ดังนั้น การให้ความสำคัญกับการดำเนินงานภายใน

โรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งความสุขจึงมีบทบาทมาก องค์กรแห่งความสุขเป็นการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โดยที่ผ่านการบริหารมุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงด้วยการมุ่งผลลัพธ์จากการปฏิบัติงาน ผลของการมุ่งเน้นแต่ผลงานเพียงอย่างเดียว ก่อให้เกิดปัญหาหลาย

ประการ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากคนไม่ว่าจะเป็น ความเบื่อหน่าย ความเครียดในการทำงาน การทำงานตามคำสั่ง ความไม่รักองค์กร เป็นต้น ดังนั้น องค์กรชั้นนำจึงมุ่งพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็น องค์กรที่มีสมรรถนะสูง โดยมีนโยบายสร้างความผูกพันต่อองค์กรควบคู่ไปด้วย การให้ความสำคัญต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนนี้เรียกว่า องค์กรสุขภาวะ เป็น การพัฒนาองค์กรที่ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้องค์กร สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึง การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งในประเทศไทยจะ ค้นเคยกับคำว่าองค์กรแห่งความสุข (ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์,2559;6) สอดคล้องกับความพยายาม ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์แห่ง ความสุขตามที่ กระทรวงศึกษาธิการในฐานะ หน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาได้มีแนวทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศและได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” (สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ,2559;ก) ด้วยระบบการจัดการ ศึกษาภายในโรงเรียนได้ออกแบบมาเพื่อเน้นให้ นักเรียนเก่ง โดยมองข้ามเรื่องการทำให้ นักเรียนมี ความสุขและเป็นคนดี ทำให้เกิดปัญหาในสังคม ปัจจุบัน เกิดความเห็นแก่ตัวมากกว่าเห็นแก่ส่วนรวม ส่วนนักเรียนที่ไม่เก่งในการเรียน การสอบแข่งขัน เพื่อนำคะแนนไปเปรียบเทียบกับคนอื่น หากได้ คะแนนไม่ดีก็มีปัญหาต้องดิ้นรนเอาตัวรอด จึงเป็น เหตุให้ไม่มีความสุขเช่นกัน การจะแก้ปัญหาก็กล่าว มานี้ได้การศึกษาไทยต้องมุ่งช่วยให้ทุกคนได้พัฒนา

ศักยภาพของแต่ละคนอย่างเต็มที่ ช่วยให้คนได้รู้จัก ตัวเอง ภูมิใจในตัวเอง และพยายามพัฒนาศักยภาพ ตนเองอย่างเต็มความพยายามและความสามารถ รวมทั้งมีความคิดจิตใจที่ดี ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้อื่นที่ ด้อยความสามารถ ด้อยโอกาส การปฏิรูปการศึกษา เพื่อการพัฒนาสังคมต้องทำให้โรงเรียน ที่ทำงาน ชุมชนและประเทศเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สมาชิกรู้จักข้อบกพร่อง ข้อจำกัดและจุดแข็งของ ตนเอง เพื่อปรับปรุงตัวเองให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น เน้นการสนับสนุนพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความเก่ง ความสุข ความเป็นคนดีเพื่อส่วนรวม (วิทยากร เชียงกูล,2559;153-160) จึงเกิด แนวคิดโรงเรียน แห่งความสุข (Happiness School) คือ การเปิดใจ ให้รัก เข้าใจระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน โดยจะเสริมสร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจของครู และนักเรียน ให้ความสำคัญกับความหลากหลายของ นักเรียนซึ่งมีพื้นฐานต่างกัน มีการสนับสนุนด้าน การศึกษา และมีเป้าหมายที่ชัดเจน ครูมีวิธีการปรับ กระบวนการคิด วิธีการสอน มีการวัดผลประเมินผล ตามสภาพจริง ผู้ปกครองมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู และโรงเรียน (กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการ จัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึ กษา ประถมศึกษาอุดรเขต 4, 2018;1) และโรงเรียนแห่ง ความสุขตามแนวคิดของ กวาง โจ คิม (Gwang – Jo Kim,2016;37) ได้อธิบายไว้ว่า การบริหาร สถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขต้อง ประกอบด้วย กรอบแนวคิด 3 ด้าน คือ 1) บุคคล (People) หมายถึง ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน

ผู้ปกครองและชุมชน ครุมีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีความยืดหยุ่นยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ของนักเรียนได้ และยอมรับเงื่อนไขในการทำงาน และครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 2) กระบวนการ (Process) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการบริหารงาน โดยใช้ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม และวิธีการในการปฏิบัติงานที่ดี และ 3) สถานที่ (Place) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีบรรยากาศของความอบอุ่นเป็นกันเอง และมีความปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เป็นมิตร สร้างความอบอุ่นให้นักเรียน นักเรียนมีอิสระในการสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ มีความท้าทายในการเรียนรู้ ซึ่งเหตุผลนี้ จะสามารถพัฒนาให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนแห่งความสุขได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในปัจจุบันการจัดการศึกษาให้ความสำคัญกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการบริหารงานภายในโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย

2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามสำหรับการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายอยู่ในระดับใด

2. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขเป็นอย่างไร

สมมุติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานทางการวิจัยดังนี้

1. การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขมีหลายแนวทาง

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยใช้กรอบแนวคิดการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขตามแนวคิดของ กวาง โจ คิม (Gwang – Jo Kim) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์การพิจารณา 3 ด้าน คือ

- 1) บุคคล (People) 2) กระบวนการ (Process)
3) สถานที่ (Place) (Gwang – Jo Kim,2016;37)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 32 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดของกวาง โจ คิม (Gwang – Jo Kim,2016;37) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 บุคคล (People) หมายถึง ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน และมีความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน มีทัศนคติเชิงบวกต่อนักเรียน ผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู เช่น มีความเมตตาต่อนักเรียน มีความยุติธรรม มีความยืดหยุ่น มีการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีการ

ยอมรับเงื่อนไขในการทำงานและทำงานได้อย่างมีความสุข ครูมีทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2.2 กระบวนการ (Process) หมายถึง การมอบหมายภาระงานอย่างมีเหตุผลและยุติธรรมให้กับนักเรียน ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้นักเรียนรู้สึกได้ถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ มีกิจกรรมพิเศษ เสริมหลักสูตรให้กับนักเรียน มีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน ให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับนักเรียน และมีการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขไม่ก่อให้เกิดความเครียดในการเรียนของนักเรียน

2.3 สถานที่ (Place) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่มีความอบอุ่นเป็นกันเองเหมาะสมแก่การจัดการเรียนรู้ ภายในโรงเรียนมีความปลอดภัยปราศจากอันตรายและสิ่งยั่วยุที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่มีนักเรียนที่มีพฤติกรรมเกเรก้าวร้าวชอบกลั่นแกล้งเพื่อน ในโรงเรียนมีพื้นที่โล่ง มีพื้นที่สีเขียวสำหรับการเรียนรู้และการเล่นของนักเรียน โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการจัดสัปดาห์ สุขภาพและภาวะโภชนาการที่ดีให้กับนักเรียน และมีวิธีการบริการจัดการตามระบอบประชาธิปไตย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล ตามแนวคิดของ กวาง โจ คิม (Gwang – Jo Kim) ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert's rating Scale, 1967; 90-95)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวแปรและขอบเขตที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และการทดลองใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนขยายโอกาสอื่นในอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

3 โรงเรียน จำนวน 30 ฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.78

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข โดยผู้วิจัยนำข้อคำถามปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือถึงโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล และติดตามรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ใช้วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ระดับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้นำค่ามัชฌิมเลขคณิตของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1983;10)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเรื่อง”การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสำหรับโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย” มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 32 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมาก็คือวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน เป็นครู จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 96.87 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.13 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 15 ปี มากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย

ด้านที่	การเป็นโรงเรียนแห่งความสุข	μ	σ	ระดับ
1.	บุคคล (X_1)	4.29	0.42	มาก
2.	กระบวนการ (X_2)	4.24	0.36	มาก
3.	สถานที่ (X_3)	4.16	0.39	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})		4.23	0.35	มาก

การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23, \sigma = 0.35$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายอยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคคล ($\mu = 4.29, \sigma = 0.42$) รองลงมาคือด้านกระบวนการ ($\mu = 4.24, \sigma = 0.36$) และด้านที่น้อยที่สุดคือด้านสถานที่ ($\mu = 4.16, \sigma = 0.39$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง ($\sigma = 0.36 - 0.42$) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 6 คน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบุคคล ด้านกระบวนการ ด้านสถานที่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านบุคคล

1.1 โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเองตามแผนปฏิบัติงานเพื่อกระตุ้นและแนะนำบุคคลหรือกลุ่มให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์ ตามความต้องการ ตามความคาดหวัง ซึ่งอยู่ในกรอบที่สามารถปฏิบัติได้ตามตัวชี้วัดความสำเร็จ ให้ความสำคัญกับงานมี

การติดตามงาน ก่อให้เกิดการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียนควรมีแผนพัฒนางานแนว ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแบบสอบถามความต้องการสำหรับนักเรียน เพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายและคำนึงถึงความยากง่ายของกิจกรรม และมีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย

1.3 โรงเรียนควรเปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการ ครู และผู้ปกครอง เพื่อความสะดวกรวดเร็วและง่ายในการติดต่อประสานงาน รับทราบข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆภายในโรงเรียน

2. ด้านกระบวนการ

2.1 ครูควรมีการกำหนดกิจกรรมที่หลากหลายให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน เช่น การใช้เพลง การเตรียมสื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีการจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เลือกกิจกรรมที่มีความสนุกสนานตามธรรมชาติวิชาและระดับของนักเรียน บูรณาการการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระวิชา เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน มีการนำเทคโนโลยี มาช่วยในกระบวนการจัดการเรียนรู้

2.2 ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กำหนดแนวทางการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามธรรมชาติวิชา กำหนดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเนื้อหาสาระวิชา

และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมถึงหลักสูตรของสถานศึกษา

2.3 ครูควรมีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกันในแต่ละคน นักเรียนมีความสามารถและความถนัดในแต่ละด้านที่แตกต่างกันออกไป เกณฑ์การวัดประเมินผลควรมีความหลากหลาย ควรคำนึงถึงทักษะความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ

3. ด้านสถานที่

3.1 โรงเรียนควรมีโครงการที่เสริมสร้างสุขภาพและสุขาภิบาลให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามระเบียบ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ เช่น โครงการอาหารกลางวันนักเรียน นอกจากนี้ควรมีการประสานหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดกิจกรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น กิจกรรมโรงเรียนรักสิ่งแวดล้อม

3.2 โรงเรียนควรมีการพัฒนาาระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน เช่นการติดกล้องวงจรปิดภายในโรงเรียนตามมุมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย เพื่อช่วยป้องกันความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการพัฒนาะบบงานปกครองนักเรียน มีการตรวจสอบการเข้า – ออก โรงเรียนของนักเรียนระหว่างที่นักเรียนอยู่โรงเรียน มีการแจ้งเตือนผู้ปกครองนักเรียนในกรณีนักเรียนไม่มาโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูล

3.3 โรงเรียนควรมีการตรวจสอบสภาพความมั่นคงแข็งแรงของอาคารสถานที่ เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

หากพบการชำรุดเสียหายควรมีการซ่อมบำรุงเพื่อให้
เกิดความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัย

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบการวิจัยเรื่องการเป็นโรงเรียน
แห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย
ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของ
โรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย
ที่ตั้งไว้ว่าการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียน
ชุมชนบ้านหนองฝ้ายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะผู้ อำนวยการและคณะครูได้เห็น
ความสำคัญของความสุขเป็นอย่างยิ่ง ความสุขเป็น
สิ่งที่ทุกคนปรารถนา หากสามารถสร้างบรรยากาศ
ของโรงเรียนให้เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองที่มี
ความรัก ความอบอุ่น อยู่แล้วสบายใจมีความสุข
นักเรียนก็จะอยากมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
ดี มีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดทักษะ กระบวนการ
คิดวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ความสุข
ที่นักเรียนได้อยู่โรงเรียนร่วมกับครูและเพื่อนจะทำให้
นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้
โดยการสร้างบรรยากาศที่เป็นความสุขต้องคำนึงถึง
การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย
ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครอง กรรมการ
สถานศึกษา และผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมใน
การกำหนดทิศทางการบริหารจัดการโรงเรียน เช่น
การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ กฎ ระเบียบข้อบังคับ
ต่าง ๆ การบริหารจัดการด้านบุคคล กระบวนการ

จัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้
เหมาะสมสำหรับนักเรียน การบริหารจัดการภายใน
โรงเรียนเพื่อก่อให้เกิดการเป็นโรงเรียนแห่งความสุข
ได้รับความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการ
บริหารจัดการภายในโรงเรียน ไม่ก่อให้เกิดปัญหา
หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ในการทำงาน ทุกคนที่เกี่ยวข้อง
ได้รับรู้ข้อมูลที่เป็นเรื่องเดียวกัน สามารถปฏิบัติงาน
ได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในงาน
กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ไม่มีบรรยากาศที่ตึง
เครียดในโรงเรียน มีการกระจายอำนาจการบริหาร
จัดการ บรรยากาศในการทำงานที่ดีไม่ก่อให้เกิด
ความเบื่อหน่ายในการทำงาน มีการเสนอแนะ
รูปแบบวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เป็น
ระยะ เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ ๆ ในการสร้างความสุข
การสร้างขวัญกำลังใจ ซึ่งสอดคล้องกับ (กมลพรรณ
เอกณรงค์,2560;บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการ
พัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็น
โรงเรียนแห่งความสุข ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก
ที่สุด สอดคล้องกับ (อริคุณ สินธนาปัญญา,2557;
บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารความสุขใน
สถานศึกษา พบว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาให้
เกิดประสิทธิภาพหรือเป็นโรงเรียนแห่งความสุขต้อง
มีกระบวนการค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการ
ทำงานของครูและนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนจน
กลายเป็นวัฒนธรรมวัฒนธรรมความสุขของ
สถานศึกษา ควบคู่ไปกับวัฒนธรรมการทำงานที่มี
ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแอนดรู (Andrew,2011;9)
ที่ศึกษาเรื่องการทำงานอย่างมีความสุข ผลการศึกษา
พบว่า คนแต่ละคนจะพยายามหาสิ่งต่าง ๆ มาเติม

เต็มชีวิตเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน โดยผู้ปฏิบัติงานมีความสุขก็จะทำให้ผู้ร่วมงานคนอื่นมีความสุขไปด้วย การมีทัศนคติทางบวกต่อสิ่งรอบตัวเป็นแรงกระตุ้นที่จะสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ให้มีคุณภาพมากขึ้นในองค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับฟรีเยอมุท และโชว์ไวลด์ (Freyermuth and Schonewille,2009;9) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการทำงาน และการสร้างองค์กรแห่งความสุขในสถานที่ทำงาน ผลการศึกษาพบว่าการสร้างความสุขในที่ทำงานเริ่มจากการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ทุกคนรู้สึกมีความสุขโดยมีแนวทางการสร้างองค์กรแห่งความสุขคือ การคิดการสร้างทัศนคติ การรู้บทบาทหน้าที่ของตน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับความผิดพลาด ความสำเร็จหรือล้มเหลว และการมองเห็นสิ่งที่วัดค่าได้จากความคิดที่สร้างสรรค์

เมื่อพิจารณาแยกรายด้านพบว่า การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านบุคคล มีค่ามัธยเลขคณิตมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลซึ่งหมายถึงผู้อำนวยการ ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีทัศนคติที่ดีต่อกันในทุกด้าน มีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน เคารพซึ่งกันและกัน เข้าใจและเห็นใจกันในการทำงาน โรงเรียนมีความยืดหยุ่นในการทำงาน รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ยอมรับในความแตกต่างและความสามารถของแต่ละบุคคล โรงเรียนมีการเชื่อมความสัมพันธ์กันด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน

การส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูและนักเรียนโดยการให้ของขวัญและของรางวัล โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยได้รับความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน ภายในโรงเรียนมีบรรยากาศที่ดี นักเรียนและครูยิ้มแย้มแจ่มใส ครูมีการอบรมดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างเต็มความสามารถ ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากการกำหนดเป้าหมายโดยการเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครูมีเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ(กมลพรรณ เอกณรงค์, 2560; บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ผลการวิจัยสภาพการบริหารโรงเรียนแห่งความสุขด้านคน อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ (อริคุณ สิ้นธนาปัญญา,2557;บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารความสุขในสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ความสุขในการทำงานของครูต้องมีกระบวนการค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานควบคู่ไปกับวัฒนธรรมการทำงานที่มีคุณภาพซึ่งมีผลต่อตัวบุคคล และเป็นผลดีต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับมานเนียน (Manion, 2003; 652-659) ที่ได้ศึกษาความสุขในการทำงาน พบว่า ผลจากการประสบความสำเร็จในการทำงานต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสดงอารมณ์ในทางบวกนำไปสู่การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้สภาพแวดล้อมในการทำงานน่ารื่นรมย์ผลงานบรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับชูวแมนโต (Chiumento,2007;1-6) ที่ได้ศึกษารวบรวมการ

สำรวจดัชนีความสุขในการทำงานโดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานถือเป็นกุญแจที่สำคัญที่ทำให้เกิดความสุขในที่ทำงาน สอดคล้องกับฟรีเยอมุทและโชว์ไวลด์ (Freyermuth and Schonewile, 2009; 9) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการทำงานและการสร้างองค์กรแห่งความสุข ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำในองค์กรต้องเป็นผู้สร้างความสุขในสถานที่ทำงาน โดยเริ่มจากการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ทุกคนรู้สึกมีความสุข

การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย ด้านกระบวนการ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตรองลงมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญกับระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดเป็นโรงเรียนแห่งความสุข โดยเฉพาะกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูควรคำนึงถึงความมีเหตุผลและความยุติธรรมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกันมีการบูรณาการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรของสถานศึกษา มีการพัฒนาความร่วมมือในการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู มีแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปในแนวเดียวกัน เน้นธรรมชาติของวิชาตามเนื้อหาสาระและการวัด

ประเมินผลตามสภาพจริง โดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้การจัดกิจกรรมที่มีความสนุกสนานจะสามารถสร้างการรับรู้และจดจำแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี การให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่นักเรียนได้ลงมือกระทำ สอดคล้องกับกรณีศึกษาของ (โชกุล วิริยาธนาโชติ, 2558; บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการสร้างองค์กรแห่งความสุขด้วยกระบวนการสุนทรียสาธก ของโรงเรียนไตรคามประชาสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า การสร้างองค์กรแห่งความสุขควรมีกิจกรรมตามโครงการที่ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับ (พิรพัฒน์ ผิวขม, 2555; ง) ได้ศึกษาการสร้างองค์กรแห่งความสุขด้วยกระบวนการหาประสบการณ์ กรณีศึกษาโรงเรียนน้ำสวยพิทยาสรรพ์ ผลการศึกษาพบว่า การทำโครงการสามารถส่งเสริมจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรม และปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูได้ สอดคล้องกับฟรีเยอมุท และโชว์ไวลด์ (Freyermuth and Schonewile, 2009; 9) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสุขในการทำงานและการสร้างองค์กรแห่งความสุข ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำในองค์กรต้องเป็นผู้สร้างความสุขในสถานที่ทำงาน โดยเริ่มจากการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ทุกคนรู้สึกมีความสุข และยังสอดคล้องกับ (กมลพรรณ เอกณรงค์, 2560; บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ผลการวิจัยสภาพการบริหารโรงเรียนแห่ง

ความสุขด้านกระบวนการสอนและการเรียนรู้ อยู่ใน
ระดับมากที่สุด

ด้านสถานที่ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด
โดยค่ามัชฌิมเลขคณิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการเพื่อให้โรงเรียน
เป็นโรงเรียนแห่งความสุขสำหรับนักเรียนด้าน
สถานที่ที่มีการปฏิบัติน้อยงานแต่ก็มีความสำคัญ
สำหรับนักเรียนเช่นกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อม
ภายในโรงเรียนที่มีความปลอดภัย ความอบอุ่นเป็น
กันเอง มีความสะอาด ความร่มรื่นสวยงาม เป็น
ธรรมชาติ มีโครงสร้างของอาคารสถานที่ที่แข็งแรง
มั่นคง ไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่นักเรียน ไม่มี
อุปสรรคต่าง ๆ ที่ส่งผลให้นักเรียนขาดสมาธิในการ
เรียนรู้ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก
โรงเรียนอย่างเหมาะสม พื้นที่กว้างขวางเพียงพอ
สำหรับนักเรียนที่สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ต่างๆ
ภายในโรงเรียนได้อย่างสะดวกสบาย ทำกิจกรรม
ต่างๆ ได้อย่างสนุกสนาน อาคาร สถานที่ มี
บรรยากาศที่ดีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีกฎ
ระเบียบ ข้อปฏิบัติที่นักเรียนและครูถือปฏิบัติไปใน
ทิศทางเดียวกันเพื่อก่อให้เกิดความเป็นระเบียบ
เรียบร้อย มีการบริหารจัดการด้านสุขสภาวะ
สุขภาพที่ดี มีการจัดภาวะโภชนาการสำหรับ
นักเรียนที่เหมาะสม มีการส่งเสริมอนามัยสำหรับนำ
เรียน นอกจากนี้ยังมีวัสดุอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย
ใช้เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจให้แก่
นักเรียน มีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานและเพียงพอต่อ
จำนวนนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน และมี
ระบบบริหารจัดการตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะ

ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านคุณภาพชีวิต
และการใช้ชีวิตในสังคมต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัย
ของ (กมลพรรณ เอกณรงค์, 2560; บทคัดย่อ) ที่ได้
ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาล
เอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ผลการวิจัย
สภาพการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขด้านสถานที่ อยู่
ในระดับมาก และสอดคล้องกับมานิเยน
(Manion, 2003; 652-659) ที่ได้ศึกษาความสุขในการ
ทำงาน พบว่า ผลจากการประสบความสำเร็จในการ
ทำงานต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสดง
อารมณ์ในทางบวกนำไปสู่การให้ความร่วมมือและ
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้สภาพแวดล้อมในการ
ทำงานน่ารื่นรมย์ผลงานบรรลุตามเป้าหมาย

2. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้าน
หนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข มีหลาย
แนวทาง ดังนี้

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้าน
หนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ด้านบุคคล มี
แนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะโรงเรียนเป็นผู้ที่ต้อง จัดการศึกษาให้กับ
นักเรียนรวมถึงดูแลความปลอดภัยตลอดในด้าน
ต่างๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งครูเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักใน
โรงเรียนภาระหน้าที่ความรับผิดชอบจึงต้องมีความ
ชัดเจน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถ
ในด้านต่างๆ โรงเรียนจึงควรเปิดโอกาสให้ครูได้
กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองตามแผนปฏิบัติ
งาน เพื่อกระตุ้นให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์
ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่าง
ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีแผนการ

พัฒนางานแนะแนว งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนจะได้ทราบถึงความต้องการสำหรับนักเรียน สามารถกำหนดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับนักเรียน โรงเรียนเปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงข่าวสาร ข้อมูลความเคลื่อนไหวภายในโรงเรียน และครูต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อำนวยการ เพื่อนครู นักเรียน และผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสารได้โดยง่ายและสะดวกจึงมีความสำคัญยิ่งในการสร้างความเข้าใจอันดีกัน

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ด้านกระบวนการ มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทางซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับครู ดังนั้นครูจึงควรมีการจัดการเรียนรู้อะไรที่หลากหลายน่าสนใจ เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน มีการใช้สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสม ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และครูมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกันในแต่ละคน นักเรียนมีความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกัน ควรคำนึงถึงทักษะ ความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ ประกอบการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะส่งผลให้นักเรียนเกิดแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ด้านสถานที่ มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทางทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีผลต่อการจัดการ

เรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนควรมีโครงการที่เสริมสร้างสุขภาวะและสุขภาพิบาลสำหรับนักเรียน โรงเรียนมีการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน เช่น การติดกล้องวงจรปิดตามจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย มีการตรวจสอบการเข้า – ออกโรงเรียนของนักเรียน มีการแจ้งเตือนผู้ปกครองนักเรียนในกรณีที่นักเรียนไม่มาโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลการมาโรงเรียนของนักเรียนเสมอ และโรงเรียนควรมีการตรวจสอบสภาพความแข็งแรงมั่นคงของอาคารสถานที่ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา อย่างสม่ำเสมอ เพราะบริเวณต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการเรียนรู้ อาคารสถานที่ที่มั่นคงแข็งแรงปลอดภัยจึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย “การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. โรงเรียนควรมีแผนการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้เกิดเป็นโรงเรียนแห่งความสุข โดยโรงเรียนควรมีการพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง

ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง และนักเรียนให้มีส่วนร่วม

2. โรงเรียนควรมีการสร้างคู่มือการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการบริหารโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงเรียนแห่งความสุขสำหรับนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้ายเผยแพร่ออกไปและเพื่อประโยชน์ใน

การศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการผู้สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

2. ควรศึกษาระดับความสุขของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

เอกสารอ้างอิง

กมลพรรณ เอกณรงค์, “แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข” :

วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2560

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, ส านักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.

โรงเรียนแห่งความสุข. เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://udn4.esdc.go.th/rongreiyin-haeng-khwam-sukh>.

ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์. มาตรฐานองค์กรแห่งความสุขกันเถอะ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559, กรุงเทพฯ : บริษัท แอคโพรฟรินท์ จำกัด, 2559.

โซกุล วิริยาธนะโชติ, แนวทางการสร้างองค์กรแห่งความสุข ด้วยกระบวนการสุนทรียสาธก กรณีศึกษา

โรงเรียนไตรคาราม : กรณีศึกษามหาบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2558.

พีรพัฒน์ ผิวขม, “การสร้างองค์กรแห่งความสุขด้วยกระบวนการสุนทรสาธร : กรณีศึกษาโรงเรียนน้ำสวยพิทยาสรรพ์” รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากาจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.

วิทยากร เชียงกุล, รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร, กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559.

อธิคุณ สิ้นธนาปัญญา, “การบริหารความสุขในสถานศึกษา” : บทความวิจัย การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557.

Andrew, Sharon S. S.M.I.Le.S.: The Differentiating Quotient for Happiness at Work London: Macminlan Publishers, 2011.

Kim, Gwang – Jo. Happy Schools a Framework for Learner Well – Being in the Asia - Pacific. France: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2016.

Best, John W. Research in Education. 4th ed. Englewood cliffs: Prentice – Hall, Inc, 1983.

Likert, Rensis. The Method of Constructing and Attitude Scale”, Reading in Attitude Theory and Measurement, Ed. Martin Fishbeing. New York: John Wiley & Sons, 1967.

J, Manion. "Joy at Work : Creating a Positive Workplace." Journal of Nursing Administration 33, 12 (2003).

Sarah, Chiumento. Happiness at Work Index,. Research on Human Resource Issue. 2007.

Schonewille, Paul A. Freyermuth and Drs. Reinder J. "Happy Workplaces Happy? Are You Nuts?". The Journal of the Conference for Global Transformation 9, 1 (2009).

